

ΜΗΝΥΜΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ
27 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013

Ντάριο Φο

Πριν από πολύ καιρό, η Εξουσία επέλυσε το ανυπόφορο γι αυτήν θέμα των ηθοποιών της *Commedia dell'Arte*, με την εκδίωξή τους από τη χώρα.

Σήμερα, οι ηθοποιοί και τα θεατρικά σχήματα δυσκολεύονται να βρουν δημόσιες σκηνές, θέατρα και θεατές και όλα αυτά εξαιτίας της κρίσης.

Γι αυτό δεν απασχολούν πλέον τους κυβερνώντες προβλήματα ελέγχου αυτών που εκφράζονται με ειρωνεία και σαρκασμό, αφού δεν υπάρχει χώρος για τους ηθοποιούς, ούτε κοινό για να απευθυνθούν.

Αντιθέτως, κατά την Αναγέννηση στην Ιταλία, οι κυβερνώντες έπρεπε να καταβάλουν μεγάλες προσπάθειες για να περιορίσουν τους *Commedianti*, τους οποίους παρακολουθούσε ένας πολύ μεγάλος αριθμός θεατών.

Είναι γνωστό ότι η μεγάλη έξοδος των κωμικών έγινε τον αιώνα της Αντιμεταρρύθμισης, κατά την οποία θεσμοθετήθηκε η διάλυση όλων των θεατρικών χώρων, ιδιαίτερα στη Ρώμη, όπου κατηγορήθηκαν ότι προσέβαλαν την ιερή πόλη. Το 1697 ο Πάπας Ιννοκέντιος ο Δωδέκατος, υπό την πίεση των επίμονων εκκλήσεων της πιο συντηρητικής πλευράς της αστικής τάξης και των κυριότερων εκπροσώπων του κλήρου, διέταξε την κατεδάφιση του Θεάτρου Tordinona, το οποίο κατά τους ηθικολόγους, παρουσίασε τον μεγαλύτερο αριθμό άσεμνων παραστάσεων.

Τον καιρό της Αντιμεταρρύθμισης, ο καρδινάλιος Carlo Borromeo, που δρούσε στη Βόρειο Ιταλία, αφιερώθηκε σε μια γόνιμη προσπάθεια λύτρωσης των «παιδιών του Μιλάνου», καθιερώνοντας μια σαφή διάκριση μεταξύ της τέχνης, ως της υψηλότερης μορφής πνευματικής μόρφωσης και του θεάτρου, ως εκδήλωσης βλασφημίας και ματαιοδοξίας. Σε μια επιστολή που απευθυνόταν στους συνεργάτες του, που παραθέτω εδώ πρόχειρα, εκφράζεται περίπου ως εξής: «Έχοντας ως μέριμνά μας να ξεριζώσουμε τα ζιζάνια, καταβάλαμε παθιασμένες προσπάθειες να κάψουμε κείμενα που περιέχουν σκανδαλώδεις ομιλίες, να τις διαγράψουμε από τη μνήμη των ανθρώπων και ταυτόχρονα να καταδιώξουμε εκείνους που διέδωσαν, εκτυπώνοντάς τα, αυτά τα κείμενα. Αλλά βέβαια, ενώ εμείς κοιμόμασταν, ο διάβολος εργάστηκε με ανανεωμένη πονηριά. Πόσο περισσότερο διαπερνά την ψυχή αυτό που τα μάτια μπορούν να δουν, από αυτό που μπορούν να διαβάσουν σε αυτού του είδους τα βιβλία! Πόσο καταστροφικότερος για τα μυαλά των εφήβων και των νεαρών κοριτσιών είναι ο προφορικός λόγος και η κατάλληλη χειρονομία, από μια νεκρή λέξη τυπωμένη στα βιβλία. Είναι ως εκ τούτου επιτακτική ανάγκη να εκδιώξουμε τους ανθρώπους του θεάτρου από τις πόλεις μας, όπως πράττουμε και με τις ανεπιθύμητες ψυχές.»

Έτσι, η μόνη λύση στην κρίση βρίσκεται στην ελπίδα ότι θα οργανωθεί ένας μεγάλος διωγμός εναντίον μας και ιδιαίτερα εναντίον των νέων ανθρώπων που επιθυμούν να

μάθουν την τέχνη του θεάτρου: μια νέα διασπορά των *Commedianti*, των δημιουργών του θεάτρου, ο οποίοι αναμφισβήτητα θα αντλήσουν από ένα τέτοιο περιορισμό αφάνταστα οφέλη για μια νέα αναπαράσταση.

Translation: Angela Christofidou